

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.027/2021/6.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Dzsula Marianna bíró

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű

felperes3 (cím1) III. rendű

felperes4 (cím1) IV. rendű

A felperesek képviselője:

Feldmájer és Somogyi Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Feldmájer Péter ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím3)

Az alperes képviselője:

SBGK Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Borbély Boglárka ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.505/2020/6/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 22.P.21.122/2020/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 68.610 (hatvannyolcezer-hatszázöt) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az név1 televíziós csatorna médiaszolgáltatója az I. rendű felperes, valamint a III. és IV. rendű felperesek együtt alkotják az név-cégcsoportot. Az alperes által üzemeltetett név2 televíziós csatornán 2019. június 2-án a 18 órakor kezdődő "cím" című hírműsorban „cikk címe” című riportot közölte, amely az név televíziós csatornákkal, az azok által gyártott műsorokkal, azok nézettségével, valamint az név előző évi veszteségével foglalkozott. A riportban többek között elhangzott az, hogy „A nagy veszteség miatt a csatorna mostantól befogadja azokat a kormányzati hirdetéseket, amelyeket éveken keresztül önértetességet tette elutasítottak ... Ezek után az név1 nemrég úgy döntött, hogy mostantól befogadják azokat a társadalmi célú hirdetéseket, amelyeket éveken keresztül önértetességet tette elutasítottak”. A riportban szerepel az is, hogy „Kiszervezték például a magyarországi kábelcsatornákat más országba, 2017-ben így kétszáz millió forinttal kevesebb reklámadót fizettek be a magyar költségvetésnek”. A riport alapját az név5 internetes hírportálon korábban közzétett „cikk címe” című cikk képezte. A felperesek postai úton és e-mailben sajtó-helyreigazítási kérelemmel fordultak az alpereshez, ahol a kérelmet 2019. július 1-jén átvették, de a kérelemnek nem tettek eleget. A riport a közlés napján felkerült a név4 internetes oldalra is, ennek kapcsán a felperesek külön helyreigazítási kérelmet terjesztettek elő.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

[2] A felperesek keresetükben kérték az alperes kötelezését, hogy a név2 televíziós csatornáján 15 napon belül a "cím" című műsor 18 órakor kezdődő adásában kommentár nélkül tegye közzé az alábbi közleményt: „Helyreigazítás: 2019. június 2-án a név2 csatornán 18 órakor kezdődő cím című hírműsorunkban 18 óra 35 perctől kezdődően „cikk címe” című riportunkban valótlanul híreszteltük, hogy a nagy veszteség miatt a csatorna mostantól

befogadja azokat a kormányzati hirdetéseket, amelyeket éveken keresztül önértetességet tette elutasítottak és azt, hogy az név1 nemrég úgy döntött, hogy mostantól befogadják azokat a társadalmi célú hirdetéseket, amelyeket éveken keresztül önértetességet tette elutasítottak. Valótlanul híreszteltük, hogy kiszervezték például a magyarországi kábelcsatornákat más országokba. 2017-ben így kétszáz millió forinttal kevesebb reklámadót fizettek be a magyar költségvetésbe”.

[3] A felperesek előadták, hogy a valamennyi felperest érintette a közlés, mert az „név1” megfogalmazás valamennyiüket érinti. Vitatták, hogy a társadalmi célú, illetve kormányzati hirdetéseket korábban saját döntésük alapján ne tették volna közzé, a valóságban ilyen megrendelés nem érkezett. Előadták, hogy korábbi döntést nem kellett megváltoztatniuk és a hirdetések közlését nem a felpereseket ért üzleti veszteség indokolja. Az egész riport általános mondanivalója hamis állításokat híresztel, és bár valóban kiszervezték a magyarországi kábelcsatornákat más országba, azonban ebből nem következik, hogy 2017-ben kétszáz millió forinttal kevesebb reklámadót fizettek be a magyar költségvetésbe. A cikk úgy állítja be a valós helyzetet, mintha a kiszervezésre a reklámadó fizetés elkerülése céljából került volna sor és a reklámadót ténylegesen nem fizették volna meg.

[4] Az alperes elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy a keresetlevelet vissza kellett volna utasítani, mert a korábbi II., III. és IV. rendű felperesek vonatkozásában nem volt tényelőadás arra, hogy mi alapozza meg perbeli érintettségüket. Az alperes érdemben a kereset elutasítását kérte. A III. és IV. rendű felperesekkel szemben elsősorban arra hivatkozott, hogy nincs perbeli legitimációjuk, őket a riport nem említi, nem is utal rájuk. Álláspontja szerint a riport valós közléseket tartalmaz, illetve valós tényekből von le okszerű következtetéseket, fogalmaz meg véleményt. Érdemben megfelel a valóságnak az, hogy az I. rendű felperes 2018. évben több milliárdos veszteséggel zárt, ez megalapozottan minősíthető „nagy veszteségnek”. Az I. rendű felperes korábban nagy teret engedett a kormány-kritikus megnyilvánulásoknak, véleményeknek, ehhez képest fogadta be később a kormányzati hirdetéseket. Ebből juthatott a riport arra a következtetésre, hogy a nagy veszteség miatt fogadta be a csatorna a kormányzati célú, illetve társadalmi célú hirdetéseket, amelyeket korábban önértetességből elutasítottak. Az alperes szerint a valóságnak megfelelt az is, hogy a felperesek 2017-ben kétszáz millió forinttal kevesebb reklámadót fizettek be.

Az első- és másodfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az általa üzemeltetett név2 televíziós csatornán 8 napon belül a "cím" című műsorának 18 órakor kezdődő adásában kommentár nélkül tegye közzé az alábbi közleményt:

"A cím 2019. július 2-án 18 órakor kezdődő hírműsorában „cikk címe” című riportunkban valótlanul híreszteltük, hogy az név csatorna éveken keresztül elutasította a kormányzati hirdetéseket és a társadalmi célú hirdetéseket. Azon valós tény, miszerint kiszervezték a magyarországi kábelcsatornákat más országba és ezáltal az név cégcsoport 2017-ben kétszáz millió forinttal kevesebb reklámadót fizetett be a magyar költségvetésbe, abban a hamis színben tüntettük fel, mintha a kiszervezésre a reklámadó-fizetési kötelezettség elkerülése céljából került volna sor, illetve mintha a reklámadó megfizetésére nem került volna sor”. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, és úgy rendelkezett, hogy a felek költségeiket maguk viselik.

[6] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperesnek az eljárás megszüntetésére irányuló kérelmét tekintettel arra, hogy a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés j) pontjára hivatkozással nincs helye az eljárás hivatalból történő megszüntetésének, ha a keresetlevél nem tartalmazza a Pp. 170. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjában foglaltakat, mert az a keresetlevél visszautasítását eredményezheti, de a perben már nem vezethet az eljárás megszüntetéséhez. Az alperes keresetösségi jog tekintetében tett előadására tekintettel kifejtette, hogy a riport alapján az átlagnéző szempontjából nem állapítható meg, hogy az melyik név cégre vonatkozik, különös tekintettel arra, hogy az I., II. és IV. rendű felperesnek a nevében is benne van az név megjelölés, illetve cégnév és az átlagnéző számára nem magának a cégnek, hanem az név cégcsoporthoz tartozó televíziós csatornáknak van jelentősége, ismertsége. A riport pedig kábelcsatornákról, illetve név csatornáról beszél, így az átlagnéző szempontjából nem különböztethető meg, hogy az I., II., III. vagy IV. rendű felpereshez kapcsolódik a tudósítás. (Korábban a perben II. rendű felperesként szereplő név Holding Kft. az I. rendű felperesbe beolvadt.) Az elsőfokú ítélet megállapította, hogy az név cégcsoport 2018-ban valóban veszteséggel zárt és a veszteség „nagyinak” minősítése vélemény-nyilvánítás. Ugyancsak vélemény-nyilvánításnak minősül az, hogy a cégcsoport önértékelést tettett és a vélemény-nyilvánításra figyelemmel az ezekhez kapcsolódó helyreigazítási igényeket elutasította.

[7] Az elsőfokú bíróság szerint az alperes nem bizonyította azon állítását, hogy a felperesi cégcsoport éveken keresztül elutasította volna a társadalmi célú, illetve kormányzati hirdetéseket. A perben a felperesek sem vitatták a kábelcsatornák más országba történő kiszervezéseknek tényét, így e körben helyreigazítás elrendelésére nem került sor. Az alperes ugyanakkor nem ajánlott fel bizonyítást azon kitétel vonatkozásában, hogy a felperesi kábelcsatornák kiszervezése miatt 2017-en kétszázmillió forinttal kevesebb reklámadót fizettek volna be a magyar költségvetésbe. Az ugyan megállapítható volt, hogy nem a kiszervezett név kábelcsatornák fizették meg 2017-re vonatkozóan a reklámadót, de a reklámadó megfizetése, illetve befizetése ténylegesen megtörtént, ezért az alperes hamis színben tüntette fel a való tényeket úgy, mintha a reklámadó megfizetésére nem került volna sor, illetve, hogy a tévécsatornák kiszervezése más országba kifejezetten a reklámadó-fizetési kötelezettség elkerülése céljából történt. Ezen kitételek tekintetében ezért a helyreigazítást elrendelte.

[8] Az alperes fellebbezése és a felperesek csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és az alperest arra kötelezte, hogy az elsőfokú bíróság által meghatározott helyen és módon a következő közleményt tegye közzé: „Helyreigazítás: "A cím 2019. július 2-án 18 órakor kezdődő hírműsorában „cikk címe” című riportunkban valótlanul híreszteltük, hogy az név csatorna éveken keresztül elutasította a kormányzati hirdetéseket és a társadalmi célú hirdetéseket. Valótlanul híreszteltük, hogy az név cégcsoport a magyarországi kábelcsatornák más országba történő kiszervezése folytán 2017-ben így kétszáz millió forinttal kevesebb reklámadót fizetett be a magyar költségvetésnek”. A másodfokú bíróság az alperest a felperes javára perköltség megfizetésére kötelezte, és határozott az illeték viseléséről a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányára figyelemmel.

[9] A másodfokú bíróság helytállónak találta az elsőfokú bíróság döntését a III. és IV. rendű felperesek érintettsége vonatkozásában, mert a sérelmezett műsorszám kábelcsatornákról, illetve név csatornáról tesz említést, így az átlagnéző számára a tudósítás az I., III. és a IV. rendű felpereshez is kapcsolódhat. Az átlagos néző ugyanis nem tudja, hogy milyen cégcsoport áll az név1, illetve az név által üzemeltetett csatornák háttérében, ez

azonban nem jelenti azt, hogy a közlemények ezen cégekre ne vonatkoznának. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a veszteség ténye és annak minősítése helyreigazításra nem ad alapot. Azzal is egyetértett, hogy a riport valótlanul állította, hogy a felperesek korábban visszautasították a kormányzati célú, illetve a társadalmi célú hirdetések közzétételét, ezért ebben a körben jogszerűen került a helyreigazítás elrendelésre.

[10] A reklámadó megfizetésének kérdésével kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ebben a körben a helyreigazítás megfogalmazása során részben túlterjeszkedett a felperesek keresetén, ez az eljárási szabálysértés azonban a szövegezés megváltoztatásával orvosolható volt, az ügy érdemi elbírálására nem volt kihatása. A korábbi perből a másodfokú bíróságnak hivatalos tudomása volt arról, hogy a kiszervezést követően a luxemburgi név3 nevű cég a magyar költségvetés javára megfizette a reklámadót a vonatkozó jogszabály 2017. júliusi módosításáig. Ebből pedig az következik, hogy ezen információ elhallgatása folytán az alperes a reklámadó-fizetési kötelezettség teljesítése tekintetében „nem a valóságnak megfelelő képet festi a felperesekről”, amikor azt a valós tény, hogy a kábelcsatornák nem fizettek reklámadót, abba az összefüggésbe helyezi, hogy a kiszervezés célja a reklámadó-fizetési kötelezettség elkerülése, a befizetés alóli mentesülés volt. A szövegkörnyezet, illetve a más cég részéről történt befizetés tényének elhallgatása az átlagnéző szempontjából arra a következtetésre ad alapot, hogy a kiszervezés következtében károsodott a magyar költségvetés kétszáz millió forinttal. Ebben a körben a másodfokú bíróság a módosított szöveggel rendelte el a helyreigazítást.

[11] A felperesek csatlakozó fellebbezése az alperes perköltség megfizetésére kötelezésére irányult. A felperesek csatolták a munkadíj összegére is kiterjedő megbízási szerződést. A másodfokú bíróság részletesen elemezte, hogy milyen mértékű ügyvédi munkadíj felszámítását találta indokoltnak és a pernyertesség-pervesztesség arányát a felperesekre kedvezőbben 80-20 %-ban határozta meg, és ennek figyelembevételével döntött az első- és másodfokú perköltség viseléséről.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályként megjelölte a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (továbbiakban: Smtv.) 12. §-át, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 2. § (2) bekezdését, 342. §-át, illetve 495., 496. §-át, valamint hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság PK12., 13. számú állásfoglalásaira. Változatlanul vitatta a III. és IV. rendű felperesek keresetösségi jogát, tekintettel arra, hogy ezen cégekről a perbeli riport semmiféle állítást nem fogalmaz meg, az név1 elnevezést pedig a közvélekedés egyértelműen az I. rendű felpereshez köti. Érdemben előadta, hogy a valóságnak megfelel a felperesek nagy veszteségére vonatkozó közlés, ezt meghaladóan pedig a valós tényből okszerűen levont következtetés az, hogy ezért fogadtak be társadalmi célú vagy kormányzati hirdetéseket; a riportot a maga összességében kell megítélni. A kábelcsatornák kiszervezése ugyancsak megtörtént, az pedig véleménynek tekinthető, hogy a kiszervezés nyilvánvalóan valamilyen céllal történt. Az alperes szerint a második kitétel vonatkozásában az eljáró bíróságok túlterjeszkedtek a kereseti kérelmen, amikor az elsőfokú bíróság valós tény hamis színben való feltüntetése, a másodfokú bíróság pedig valótlan híresztelése miatt rendelt el helyreigazítást.

[13] A felperesek a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték, annak helyes indokaira hivatkozással. Előadták, hogy ugyanezen közlemény kapcsán a név⁴ szerkesztősége ellen indított sajtó-helyreigazítási perben a Kúria a Pfv.IV.20.800/2020/5. számú ítéletében érdemben állást foglalt, a III. és IV. rendű felperesek keresetösségi jogának fennállása, mind a szövegösszefüggés, és a jelen perben született jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemben érintett érdemi megállapításairól is.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan az alábbiak szerint.

[15] A Kúria a korábbi felülvizsgálati eljárásban ugyanezen sajtóközleménynek az interneten megjelent változatával (név⁴) korábbi határozatában már érdemben foglalkozott, és jelentős részben azonos kérdéseket bírált el (Pfv.IV.20.800/2020/5.). A jelen eljárásban nem merült fel olyan tény, adat, körülmény, amely a Kúria korábbi döntésének a jelen ügyben történő megváltoztatására adna alapot.

[16] A jelen esetben is helytállónak találta a másodfokú bíróság döntését a Kúria a III. és IV. rendű felperesek keresetösségi jogának fennállása, személyük érintettsége vonatkozásában. A Legfelsőbb Bíróság PK 13. számú állásfoglalása szerint sajtó-helyreigazítást az kérhet, akinek személyére a sajtóközlemény – nevének megjelölésével vagy egyéb módon – utal, vagy akinek személye a sajtóközlemény egészéből egyébként felismerhető. Következetes és egyértelmű a bírói gyakorlat abban, hogy a felismerhetőség megállapításához elegendő, ha egy bizonyos szűk szakmai körben valósul meg, nem szükséges tehát az, hogy valamennyi befogadó számára az érintettség közvetlenül megállapítható legyen. A perbeli riport az név kifejezést egy cégcsoport meghatározására használja, nem pedig kifejezetten az I. rendű felperes megjelölésére. Ezt támasztják alá a képi hátterek, valamint az név⁵ korábbi cikkére történő visszautalás, mivel abban a további felpereseket is néven nevezték. Ezért helytállónan jártak el a bíróságok akkor, amikor az érdemi vizsgálatot valamennyi felperes tekintetében elvégezték.

[17] A másodfokú bíróság döntése érdemben is megalapozott volt. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése értelmében, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények. A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. és III. pontja szerint a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni, a közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Vélemény-nyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vagy művészeti vita nem ad alapot helyreigazításra.

[18] Tartalmában a perbeli közlés két fordulata kapcsán rendelt el helyreigazítást a másodfokú bíróság. Az első kitétel esetében a Kúria szerint okszerű mérlegeléssel jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes nem tudta bizonyítani azt, hogy korábban a felpereseknél a társadalmi célú, illetve kormányzati célú hirdetések közlését elutasították volna és ezen döntésüket utóbb megváltoztatták. A felperesek előadták, hogy

korábban azért nem közöltek ilyen hirdetéseket, mert ilyen irányú megkereséseket egyáltalán nem kaptak. Miután nem lehetett a felperesek részéről megváltozott gyakorlatról beszélni, nem tekinthető megalapozottnak az a következtetés sem, hogy a megváltozott gyakorlatot a felperesek állított anyagi nehézségei indokolták volna. Az alperes ezen következtetés ténybeli alapját nem tudta igazolni, így megalapozottan került sor a helyreigazítás elrendelésére.

[19] A második kifogásolt kitétel tekintetében nem a kábelcsatornák kiszervezésének ténye volt a lényegi megállapítás, hanem az, hogy ezzel kapcsolatban az név csoport 200 millió forinttal kevesebb reklámadót fizetett be a magyar költségvetésnek. Ez a megfogalmazás semmiképpen sem tekinthető véleménynek, hiszen egy konkrét összeg befizetésének elmulasztását állította a cégcsoport részéről. Ezt az állítást az alperes bizonyítani nem tudta, így ebben a körben is helytállóan került sor a helyreigazítás elrendelésére. A helyreigazítás szövege nem jelentett túlterjeszkedést az eredeti kereseti kérelmen (Pp. 342. §), a PK 15. számú állásfoglalás szerint ugyanis a helyreigazítás szövegét a bíróság a kérelem és az ellenkérelem korlátai között maga határozhatja meg. Nem sértett jogszabályt a másodfokú bíróság azzal, hogy a második kitétel tekintetében a 2017. évre vonatkozó reklámadó részben történő meg nem fizetését tartalmazó közlést tényállításnak tekintette és ilyen tartalommal rendelte el a helyreigazítást.

[20] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[21] 2010. évi CIV. törvény 12. § (1) bekezdése, PK12., 13., 15. állásfoglalás

Záró rész

[22] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a pervesztes alperest kötelezte a felperes jogi képviselőjének munkadíjából álló és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. A felperesi képviselő által jelzett 4 és fél óra időtartamot eltúlzottnak ítélte meg, tekintettel a korábbi azonos tárgyú perre és az ott már elkészített és előadott jogi álláspontra is figyelemmel, így a megbízási szerződés alapján járó munkadíjat egy órányi munkavégzésre figyelemmel állapította meg 54.024 forint összegben, amely általános forgalmi adóval növelve 68.610 forint. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a pervesztes alperes köteles a Pp. 101-102. §-ai alapján.

[23] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 376. § (1) bekezdés alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. március 17.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró